

Raadsinformatiememo “Samenwerken met dorpen en wijken in de gemeente Barneveld” (voorheen Dorpenbeleid)

Datum: 28 februari 2024

Onderwerp: Informeren van gemeenteraad over plan van aanpak “Samenwerken met dorpen en wijken 2024”

Ter attentie van: De Raad

Afzender: College van Burgemeester en Wethouders

Portefeuillehouder W. Oosterwijk

Mail behandelaar b.komdeur@barneveld.nl

Samenvatting:

Op 12 april 2023 is er een raadstafel Dorpsplannen/dorpenbeleid gehouden met Plaatselijk Belang Verenigingen en wijkplatforms. Via deze memo geven wij de gemeenteraad – zoals eerder toegezegd in de raadscommissie Bestuur (16 mei 2023) nadere informatie over:

- hoe wij in 2024 uitvoering willen geven aan het eerder aangekondigde traject “Samenwerken met dorpen en wijken in de gemeente Barneveld” (voorheen Dorpenbeleid).
- de stand van zaken met betrekking tot de dorpsplannen tot nu toe;

Doel:

Het doel is om de gemeenteraad te informeren en een overall stand van zaken te geven:

- over het in Q1 te starten traject “Samenwerken met dorpen en wijken”.
- over de voortgang van de ingediende dorpsplannen.

Inhoud memo

1. Traject “Samenwerken met dorpen en wijken in de gemeente Barneveld”

In november 2023 verscheen de Eindrapportage van de Adviescommissie (o.l.v. burgemeester Ahmed Marcouch) over het versterken weerbaarheid Democratische Rechtsorde. De Eindrapportage heeft de titel: **Koester de democratie!** Democratie is geen rustig bezit, maar heeft voortdurend onderhoud nodig. Bouwen aan vertrouwen met inwoners. Dat kan onder andere door als beleidsmakers (in brede zin van het woord) op alle niveaus veel nadrukkelijker in contact te komen te staan met de alledaagse praktijk en daarbij:

- actief op zoek te gaan naar een pluriforme inbreng vanuit de breedte van de samenleving en
- vanuit een basishouding van interesse en erkenning.

Dit rapport biedt veel inzichten en handvatten, die steun en stimulans geven aan de versterking van onze eigen lokale democratie. Om te gebruiken bij de verdere ontwikkeling van al eerder door ons in gang gezet beleid als het gaat om het samenwerken met onze inwoners, organisaties en ondernemers.

Gemeente Barneveld is een sterk groeiende gemeente en maakt een schaa sprong door naar 85.000 inwoners 2040 (nu ca 62.000). In een dergelijk groeiproces is de noodzaak om goed de verbinding te houden met onze inwoners, organisaties en ondernemers extra urgent. Vanuit het besef dat niet alles vanuit exclusief overheidsoptreden kan worden voorbereid en uitgevoerd, maar dat het veel meer aankomt op netwerksamenwerking met de gemeentelijke blik “van buiten naar binnen”. Door daarbij goede afspraken te maken over die samenwerking en over wensen en verwachtingen over en weer. Door te investeren in de lokale democratie en met interesse en erkenning samen met de inwoners tot goede gezamenlijke uitvoering te komen op de opgaven.

Er is al veel in gang gezet door gemeente Barneveld. Zo werken wij al vanaf 2005 samen met wijken en dorpen via een netwerk van wijkplatforms en dorpsbelangen. De laatste jaren hebben wij vroegtijdige participatie van inwoners verder in gang gezet en gestimuleerd. Daarvoor is door de gemeenteraad beleid vastgesteld met bijbehorende instrumentarium. Ook is richting dorpen en wijken vanaf 2021 het gebiedsgerichte werken geïntroduceerd met ondersteuning van gebiedsregisseurs en worden de eigen dorps- wijkplannen door de gemeente ondersteund. Evenals het faciliteren van Right to challenge-initiatieven. Zo bezien over de hele linie een scala aan activiteiten en inzet.

We zijn weliswaar een behoorlijk eind op weg en maken een omslag naar meer betrokkenheid en leggen het accent op het gebruik maken van de kracht van de samenleving.

Maar we zijn er zeker nog niet. Een verdere doorontwikkeling is nodig. Zo kan en moet het samenwerkingsproces tussen de “systeemwereld” van de gemeente en “de leefwereld” van de samenleving een nog veel soepeler proces worden op basis van heldere spelregels en verwachtingenmanagement. Met de nadruk op een soepeler en resultaatgericht samenwerkingsproces met onze dorpen en wijken.

Dit kwam ook naar voren bij de eerder gehouden raadstafel (12 april 2023) met vertegenwoordigers van de verenigingen van Plaatselijk Belang en de wijkplatforms. De afgelopen periode zijn daarover binnen de eigen organisatie de nodige afspraken gemaakt. Nu is het zaak deze te verbinden aan een duidelijke samenwerkingsaanpak met de dorpen en wijken. Voorheen noemden we dat Dorpenbeleid. We spreken nu liever van “Samenwerken met dorpen en wijken in de gemeente Barneveld”. Dit laat meer het doel en de beweging zien en richt zich niet alleen op de dorpen maar ook op de wijken.

Op 30 november 2023 is de jaarlijkse themabijeenkomst gehouden voor alle wijkplatforms en Verenigingen voor Plaatselijk Belang. Er was een grote opkomst. Het hoofdthema was het verder versterken van de samenwerking met dorpen en wijken. Hier zijn goede gesprekken met elkaar over gevoerd, waarin in de wens tot samenwerking werd bevestigd. Maar bijvoorbeeld ook aandacht werd gevraagd voor de communicatie, kaders en verwachtingen.

Want met elkaar zijn we trots op wat er al is én willen we continue verbeteren om onze samenwerking steeds verder te optimaliseren.

Hiermee kan de themabijeenkomst worden gezien als de start om tot een samenwerkingsaanpak met de dorpen en wijken te komen. Hierbij worden de wijkplatforms en Plaatselijk Belang Verenigingen ook in de rest van het proces nadrukkelijk betrokken.

Daarvoor hebben wij een plan van aanpak gemaakt, dat u bijgaand aantreft. Kern daarvan is om met dorpen en wijken een gemeenschappelijke samenwerkingsaanpak (contracteren met dorpen en wijken) af te spreken gericht op het vaststellen van gedeelde gebiedsagenda's voor dorpen en wijken. Een samenwerkingsaanpak;

- met heldere afspraken over en weer: over rollen voor wijken, dorpen, organisatie, college en raad, wie doet wat en wat doen dorpen en wijken zelf;
- aan de hand van het "2-benen principe": "Wij brengen van buiten naar binnen"(met één been in de leefwereld van inwoners in hun dorpen en wijken), maar ook "Wij brengen van binnen naar buiten" (met één been in de eigen organisatorische systeemwereld);
- wederkerigheid dus - met inbreng en weging van prioriteiten over en weer – bij het bepalen van de dorps- en wijkagenda's.
- met zichtbare resultaten voor inwoners in hun leefomgeving, die aansluiten bij de door dorpen en wijken zelf opgestelde plannen en visies.

Voor meer informatie hierover verwijzen wij u naar bijgevoegde plan van aanpak

Het traject om te komen tot de samenwerkingsaanpak starten we in het eerste kwartaal van 2024. Samen met alle betrokkenen, die hier een rol bij hebben. Ook uw raad willen wij hierbij betrekken. Dat doen we via deze raadsinformatiememo en door deze te laten agenderen op uw agenda. Voorts zullen we tussentijds u informeren via de gebruikelijke P&C-rapportage en het op te leveren eindresultaat later dit jaar aan u voorleggen.

Bij dit traject worden wij expliciet ondersteund met een bijdrage (€ 100.000) van de provincie Gelderland. Om zo tevens een koppeling te leggen met het Gelderse beleid gericht op vitaal openbaar bestuur (kerntaak provincie). De op te leveren samenwerkingsaanpak met dorpen en wijken voor de gemeente Barneveld wordt daarvoor vertaald naar een algemene handreiking met concreet handelingsperspectief, die Gelderse gemeenten kunnen gebruiken voor de participatie richting hun eigen wijken en dorpen. Zo "snijdt het mes dus aan twee kanten": door enerzijds te komen tot een eigen Barneveldse aanpak en anderzijds door die tegelijkertijd in algemene vorm te presenteren aan andere gemeenten in Gelderland, die veelal voor dezelfde uitdaging staan.

De doorlooptijd van dit traject:

- Voorbereidingsfase: Q1 (januari/februari 2024);
- Spiegelfase: (Q1 maart/april 2024);
- Raadpleging dorpen en wijken: eerste ronde van dialoog (Q2: april-juni 2024);
- Wat is er per dorp of wijk in specifieke zin eventueel nodig. Fase van "het net ophalen" :tweede ronde van dialoog (Q2 juli/augustus 2024);
- Fase van besluitvorming college-raad: Q4, (augustus -november 2024).

2. Stand van zaken uitvoering dorpsplannen

In de afgelopen periode is samen met de wijken en dorpen gewerkt aan nieuwe Dorpsplannen. Deze Dorpsplannen hebben uiteenlopende thema's waaronder de sociale cohesie en veiligheid in hun woon- en leefomgeving. Daarnaast is er gewerkt aan het versterken van het interne proces rondom de uitvoering van de Dorpsplannen.

De basis hiervan ligt in het vastgestelde B&W besluit "Dorpsplannen nieuwe stijl" d.d. 21/2/2018.

Het Dorpsplan (of Wijkplan) is een plan dat door de bewoners (Plaatselijk Belang/bewonersorganisatie/wijkplatform) is opgesteld, waarbij alle inwoners van het dorp/de wijk kennis hebben kunnen nemen van het plan en hun input hebben kunnen leveren.

De gemeente heeft nadrukkelijk geen inhoudelijke rol in het opstellen van het Dorpsplan, maar geeft aan de voorkant wel eventuele kaders mee en zorgt voor een juist verwachtingsmanagement. Het Dorpsplan is geen wensenlijst vanuit het dorp/de wijk aan de gemeente. Het draagt bij aan een gezamenlijke verantwoordelijkheid van de partijen in het gebied.

Het is daarom belangrijk dat het Dorpsplan wordt vertaald in een gezamenlijk gedragen Gebiedsagenda. De Gebiedsagenda is een uitwerking van de concrete acties uit het Dorpsplan, uitgesplitst naar haalbaarheid, termijn en verantwoordelijkheid.

Daarnaast kunnen aan de Gebiedsagenda projecten van de gemeente (en eventueel derden) worden toegevoegd. Hierbij is de Gebiedsagenda een gedragen plan van de bewoners en gemeente. In de Gebiedsagenda wordt gefocust op acties voor de komende twee jaar, waarbij de verantwoordelijkheid bij verschillende (gezamenlijke) partijen in het gebied kan liggen.

De huidige stand van zaken omtrent de voortgang van de Dorpsplannen treft u in het onderstaand overzicht.

Barneveld:

De kern Barneveld kent meerdere actieve wijkplatforms. Ondanks dat de kern geen Dorpsplan kent, wordt samen met de wijkplatforms wel bijgedragen aan thema's als verkeer, vergroening, de sociale cohesie en veiligheid in hun buurt/wijk in Barneveld. Hierbij kennen de wijken vanwege hun ligging en samenstelling andere aandachtsgebieden. En verschilt hiermee ook de inzet van de wijkplatforms. In de ene wijk is meer nodig dan de andere.

Vanuit de gemeente is veel aandacht voor Oldenbarneveld, waar een Dorpendeal is gesloten en met meerdere partijen wordt gewerkt aan de sociale samenhang van de wijk. De Dorpendeal loopt van september 2022 tot 1 oktober 2024. De Dorpendeal is nu dus halverwege. Er wordt door de partijen gewerkt aan een voortgangsverslag waarin wordt gekeken naar de resultaten die zijn behaald, de tussenstappen die zijn gezet en onderdelen waarop mogelijk bijgestuurd moet worden om de ambities van de Dorpendeal te halen.

In de andere wijken wordt gewerkt met plannen van aanpak, sluit de gebiedsregisseur aan bij vergaderingen en andere activiteiten. Zo gebeurt per wijk wat passend en nodig is.

Tot slot richt Plaatselijk Belang Barneveld zich met name op wijkoverstijgende onderwerpen. De doelstelling hierbij is om het leefklimaat in het dorp Barneveld te optimaliseren.

Garderen

Dorpsplan is in november 2022 afgerond. Vanuit het dorpsplan zijn, in nauwe samenwerking met de gebiedsregisseur, al processen opgepakt. Gebiedsproces Geus, Deelvisie Wonen, vrachtwagenverbod.

De uitwerking naar een gebiedsagenda is aansluitend aan deze processen. De start hiervan staat gepland in Q3 2024.

De Glind

Mogelijk actualisering Dorpsplan in 2024. Daarna opstarten gebiedsagenda.

Kootwijk

In Kootwijk is het oude Dorpsplan geactualiseerd. Hiervoor hebben ze enquêtes uitgezet en is een klankbordgroep druk bezig geweest met het schrijven van het nieuwe Dorpsplan. Het proces tot het komen van een gezamenlijke agenda (Gebiedsagenda) is op 28 november 2023 gestart met de overhandiging van het Dorpsplan aan wethouder Mijntje Pluimers-Foeken. In Q1 2024 wordt dan verder gevolg gegeven aan de processtappen zoals beschreven in het proces gebiedsregie.

Kootwijkerbroek

In Kootwijkerbroek is er op regelmatige basis overleg met plaatselijk belang en de gebiedswethouder. En vormt de gebiedsregisseur samen met de voorzitters van Plaatselijk Belang en de Ondernemersvereniging de zogenaamde kopgroep. Daarin wordt elke zeven weken de voortgang besproken van vragen uit het dorp. Een keer in de drie maanden is er een wijkplatform waar raadsleden, wijkagent, BOA, gebiedsregie en een vertegenwoordiging vanuit Plaatselijk belang dorpsinhoudelijke zaken bespreken.

Na een intensief proces is het dorpsplan in een afrondende fase. De contouren van het plan zijn in juni 2023 al besproken met een deel van de raad. Het plan vormt de basis voor de nog op te stellen gebiedsagenda waarbij de formele afronding en terugkoppeling naar de raad volgt, naar verwachting in Q1 2024.

Stroe

In Stroe is een dorpswerkgroep in samenwerking met de gebiedsregisseur actief met de herijking en ontwikkeling van het dorpsplan. Een deel van het participatieproces met het dorp vond op 7 november 2023 plaats waarbij maar liefst ruim 130 inwoners vanuit Stroe hebben meegedacht op een zevental thema's. Op basis hiervan wordt het nieuwe dorpsplan geschreven met daaruit voortvloeiend het opstellen van een gebiedsagenda. De verwachting is dat het dorpsplan in Q1 van 2024 zal worden geschreven.

Voorthuizen

In Voorthuizen is er op regelmatige basis overleg met plaatselijk belang en de gebiedswethouder. Er wordt samen met een regiegroep gewerkt aan de uitvoering van de centrumvisie voor het dorp Voorthuizen. Het dorpsplan stamt uit 2017 en is nog actueel. Naast de Centrumvisie wordt ook samen met inwoners gewerkt aan de herinrichting van het Pastoriebos. Hiermee is een deel van het plan in uitvoering. Vanuit het dorpsplan zijn er nog genoeg aanknopingspunten om een dorpsagenda op te stellen.

Zwartebroek / Terschuur

Actualisatie dorpsplan afgerond, de eerste contouren met de gebiedswethouder zijn besproken. Bij formele ontvangst dorpsplan volgt er een beantwoordingsbrief van college van B&W. Start proces om te komen tot een gebiedsagenda verwacht Q1 2024.

Vervolg

Zowel de dorpsplannen als gebiedsagenda worden ter informatie gedeeld met uw raad. Met deze memo heeft u zicht op de lopende processen, de globale planning en huidige stand van zaken.

Bijlage:

* Plan van Aanpak voor “Samenwerken met dorpen en wijken in de gemeente Barneveld”.